

เทศน์เช้า วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันพระเนาะ เวลาวันพระนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสวงหา พระก้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาแสวงหาอยู่ ๖ ปี แสวงหาขนาดไหนก็ไม่ได้ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะแสวงหาพระขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็แสวงหาได้ที่โคนต้นโพธิ์นั้น เวลาโคนต้นโพธิ์นั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ขึ้นมา เห็นใหม่

เวลาว่าวันนี้วันพระ พระผู้ประเสริฐ เราแสวงหาพระเหมือนกัน เราแสวงหาพระ คุสิ เวลารัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แก้วสารพัดนึกของเรา เราแสวงหาสิ่งนั้น ถ้าไม่มีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใครเป็นคนรู้ธรรมขึ้นมา ถ้ารู้ธรรมขึ้นมาแล้ว ธรรม เห็นใหม่ มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับพระธรรมเท่านั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมจกๆ ขึ้นมา พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรมขึ้นมา “อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ”

รู้แล้วหนอเพราะอะไร เพราะมันเป็นพยานไง มันเป็นพยาน เห็นใหม่ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมๆ นี้ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมและวินัยนี้เป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราศึกษากันๆ ศึกษาเพื่อทางวิชาการของเรา แล้วเราก็แสวงหาธรรมของเรา ถ้าแสวงหาธรรมของเราขึ้นมาจะ ใจของเราจะมีที่พึ่ง ถ้าใจของเรา มีที่พึ่ง เราหาพระของเราไม่เจอใจ ทั่งๆ ที่ว่าพุทธะอยู่ในหัวใจของเราเนาะ ความรู้สติของเราอยู่ท่ามกลางหัวใจของเรา เราทำบุญกุศลขึ้นมาเพื่อเหตุใด

เวลาทำบุญกุศล เห็นใหม่ เพื่อบุญของเรา บุญคือประสบความสำเร็จทางชีวิต เราคิดกันอย่างนั้นไง บุญคือประสบความสำเร็จทางชีวิต อันนั้นมันเป็นเครื่องอาศัย เป็นอามิส นี่มันเป็นเครื่องอาศัย เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางทานก็เรื่องอามิสนี่แหละ เพราะสิ่งนี้มันจับต้องได้ สิ่งนี้เป็นวัตถุ เป็นกายภาพที่จับได้ คนเรามีกายกับใจ ถ้าใจมันไม่คิด ใจมันไม่มีพลังงาน

ขึ้นมา ความคิดเราเกิดขึ้นมาได้หรือ แต่ความคิดเกิดขึ้นมา ความคิดจากพญามาร ความคิดจาก
อวิชา มันทำให้เราทุกข์เรายาก เห็นใหม่

เราศึกษาธรรม ศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีสติปัญญาขึ้นมา เรา
ระลึกถึงธรรม ระลึกถึงธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมชาติที่มันแปรปรวน ธรรมชาติที่มัน
เปลี่ยนแปลง แต่ธรรมชาติสิ่งที่ดำรงก็มี ธรรมชาติทำให้มันเจริญรุ่งเรืองก็มี แต่ธรรมชาติมันก็
ทำลายตัวมันเอง ทำร้ายตัวมันเองก็มี

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เกิดจากธรรมชาติๆ เกิดมาถ้ามีสติปัญญาขึ้นมามันก็เป็นธรรม ถ้าเป็น
ธรรมขึ้นมา เห็นใหม่ ธรรมก็ต้องแสวงหา สิ่งที่เราแสวงหา แสวงหามาโดยที่ไม่มีใครชี้แนะ เรา
ไม่ใช่ชาวพุทธ เห็นใหม่ คุณิ ลัทธิศาสนาอื่นเขาก็แสวงหาของเขาตามความเชื่อของเขา เราเป็นชาว
พุทธนะ แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนมา ธรรมวินัยเราก็เชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้า เราก็แสวงหาของเรา แสวงหาของเรา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าหาพระข้างนอก หาพระข้างใน

พระข้างนอก เห็นใหม่ คุณิ พ่อแม่ของเราเป็นพระอรหันต์ของลูก ไม่มีพ่อไม่มีแม่ เราจะ
มีชีวิตมาใหม่ สิ่งที่มาั่งอยู่นี้ใครคลอดมา ก็พ่อแม่ทั้งนั้นแหละคลอดมา เลี้ยงดูรามานี้พระใน
บ้านๆ สิ่งที่ว่าเรามีความกตัญญูตเวที พระอรหันต์ของเราในบ้าน เราได้เลี้ยงดูพ่อแม่เราหรือยัง
เรามีความกตัญญูตเวทีระลึกถึงพ่อแม่ของเราหรือยัง พ่อแม่ไม่ต้องการสิ่งใดจากลูกเลย ลูกถ้ามี
ความรู้สึกรู้สึก มีความห่วงอาลัยอาวรณ์ถึงพ่อถึงแม่ เท่านั้นแหละพ่อแม่ก็พอใจ พ่อแม่ก็อยากจะให้ลูก
ยืนอยู่ได้ในสังคม พ่อแม่ก็อยากให้ลูกมีความสุขทั้งนั้นแหละ นี่พระอรหันต์ของลูก เห็นใหม่ แล้ว
พระอรหันต์ของลูก ถ้าเราทำคุณงามความดีของเรา เป็นเครื่องหมายของคนดี เราดูแลพ่อดูแลแม่
เราจะทุกข์จนเจ็บใจ เราจะอุปฐากพ่อแม่ของเรา เราก็มีน้ำใจ เราชะลึกถึง เรามีน้ำใจอยู่นี้ แค่นี้
แหละ มีน้ำใจของเรา ถ้าอย่างนี้เรารักษามาตั้งแต่ข้างนอก เห็นใหม่ นี่พระในบ้าน แล้วก็พระในใจ
ของเรา

ถ้าพระในใจของเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ราชวังมา ที่งพ่อมา ที่งพระเจ้าสุ
ทโธทนะมา มาแสวงหาพระขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไปแสวงหากับคนที่ชี้ทางผิดๆ
ไปแสวงหาเจ้าลัทธิต่างๆ แสวงหาอย่างไรก็ไม่เจอ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลิก
แสวงหาตามที่เขาชี้แนะแล้ว มาแสวงหาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอง อานาปานสติ

กำหนดลมหายใจเข้ามา ลมหายใจเข้าออก ลมหายใจเข้าออก ไม่ให้มันส่งออกไปข้างนอก ไม่ให้ความคิดไปเกาะเกี่ยวใคร ไม่ให้คิดถึงใครทั้งสิ้น ไม่ให้มันวอกแวกวอแวไปกับใคร ปล่อยมาทั้งหมด ให้เป็นตัวมันเอง ให้มันเป็นอิสระกับตัวมันเอง ถ้ามันปล่อยสิ่งต่างๆ เข้ามามันก็เป็นตัวมันเอง แต่ตัวมันเองมันก็ยังไม่มีปัญญา ตัวมันเองก็ยังหามันไม่เจอใจ

ถึงเป็นตัวมันเอง เราทำความสงบของใจขึ้นมา นี่มันคืออะไร นี่มันคืออะไร ทั้งๆ ที่เราทำของเราเอง เราแสวงหาพุทธะในใจของเราเอง เราหาของเราไม่เจอใจ ถ้าเราหาของเราไม่เจอ เราก็ยังไม่มีธรรมในหัวใจ ถ้ามีธรรมในหัวใจนะ เราอาศัยธรรมจากข้างนอก อาศัยธรรม นี่แก้วสารพัดนึกใจ เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่มีสิ่งใดเป็นที่พึ่ง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ตรัสรู้เองโดยชอบ ไม่มีใครบอกใครนำ แต่ในปัจจุบันนี้เราเป็นสาวกสาวกะ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พุทธศาสนานี้ พระพุทธ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาถึงเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระพุทธ พระธรรมมีรัตนะ ๒

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมจักๆ ขึ้นมา พระอัญญาโกณฑัญญะมีความดวงตาเห็นธรรมขึ้นมา นี่สงฆ์องค์แรกเกิดขึ้นมาในโลก มีรัตนตรัย มีแก้วสารพัดนึก พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่งของเรา ถ้าเป็นที่พึ่งของเรา เราพึ่ง เห็นไหม คุณิ พ่อแม่ของเรา พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก พ่อแม่ให้ชีวิตเรามา ถ้าให้ชีวิตเรามา เราได้ชีวิตนี้มาชีวิตนี้ถ้าพูดถึงตามสิทธิก็เป็นของพ่อของแม่นั่นแหละ แต่เวลาเกิดขึ้นมาแล้ว จิตหนึ่ง เราเกิดมาชีวิตหนึ่ง ชีวิตหนึ่งนี่ความเป็นมนุษย์ สิทธิความเป็นมนุษย์ สิทธิความเป็นเรา เราก็เรียกร้องสิทธิความเป็นเราๆ

ถ้าสิทธิความเป็นเรา ก็เรียกร้องแบบโลกๆ ไร เรียกร้องสิทธิความเป็นเรา ความเสมอภาคทางกายภาพ แต่ความเสมอภาคทางความรู้สึกเอาที่ไหนมา ความเสมอภาคในทางภราดรภาพ การหลุดพ้นไปเป็นนิพพานอันเดียวกัน เราหาเอาที่ไหน ถ้าเราจะหา เราต้องหามาจากธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หามาจากศีล สมาธิ ปัญญาของเรา ถ้าเราไม่ทำของเราขึ้นมา เราจะแสวงหามาจากไหน

ฉะนั้น รัตนตรัย แก้วสารพัดนึก เห็นไหม คนที่เขามีความเชื่อความศรัทธาของเขา เขาทำบุญกุศลของเขาก็เพื่อบุญของเขา ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เราเสียสละอย่างนี้ นี่มันเป็นอามิส ถึง

เป็นอามิสขนาดไหนก็แล้วแต่ นี่ปฎิภาทก เราควรทำบุญที่ไหน เวลาความตระหนี่ถี่เหนียวมันไม่ยอมทำสิ่งใดเลย มันก็ยึดมั่นของมันไว้

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า “เธอควรทำบุญที่เธอพอใจ”

เพราะความพอใจ ความศรัทธา ความพอใจมันก็พอใจ ความพอใจ ศรัทธาที่ความเชื่อ ความเชื่อมันจะจริงหรือไม่จริงยังไม่รู้ แต่เรามีศรัทธาความเชื่อ เห็นไหม นี่ศรัทธามันจะลากเรามา ฟังธรรม มันจะลากเราเสียสละออกไป การเสียสละออกไป เราเสียสละเพื่อประโยชน์กับเรา ถ้ามันไม่เคยทำสิ่งใดเลย มันก็อดอั้นตันใจอย่างนั้นแหละ ถ้ามันทำสิ่งใดมันก็เปิดหัวใจของมันขึ้นมา

ถ้ามันเปิดขึ้นมาแล้ว ถ้ามันจะเอาสิ่งดีขึ้นมา เราแสวงหาพระ วันนี้วันพระเราจะแสวงหาพระในใจของเรา ถ้าแสวงหาพระในใจของเรา สิ่งที่ทำแล้ว ทำเริ่มต้นมันก็มีความปลื้มใจของมัน พอทำแล้ว ทำดีคือได้ดี สิ่งที่เสียสละนี้เป็นอามิสขึ้นมา นี่เวียนตายเวียนเกิดในวัฏฏะอาศัยสิ่งนี้เป็นเครื่องดำเนิน นี่บารมีธรรมๆ คนมีบารมีเพราะคนเสียสละ คนมีบารมีเพราะคนมีหัวใจมี คนมีบารมีเพราะคนเผื่อแผ่คน มีบารมีขึ้นมาคนก็เชื่อถือศรัทธา มันก็มีอำนาจวาสนาบารมี เห็นไหม นี่การเสียสละก็สร้างบารมีๆ บารมีโดยวัตถุใจ

แต่ถ้าเราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาละ เราจะหาคุณงามความดีของเราละ ถ้าเราหาความจริงของเรา เห็นไหม เรามีสติปัญญาของเรา เราแสวงหาพระของเราแล้ว ถ้าแสวงหาพระของเรา เรามาทำบุญกุศลก็เพื่อพระอันนี้ เห็นไหม ทาน ศีล ภาวนาเป็นสามเส้า เราตั้งหม้อตั้งไหบนสามเส้านั้น มันจะมั่นคงของมัน

ในลัทธิศาสนาอื่นเขาบอกทานไม่จำเป็น ทานไม่จำเป็น ทานไม่จำเป็น เราก็มีศีล สมาธิไปเลย เรามีสมาธิ มีปัญญาไปเลย สมาธิ ปัญญา นี่มันสองเส้า มันตั้งมันก็เสี่ยงภัย เห็นไหม ทาน ศีล ทานเป็นพื้นฐาน เด็กเราไม่รู้เรื่องสิ่งใด เด็กมาวัดมาวา เห็นไหม เราบอกเวลาเขามีเสียงดังขึ้นมาที่รอบกวนเขา เห็นไหม สอนมัน นี่การเสียสละ การให้กันมันทำให้สังคมมีความมั่นคง เราเจือจางกัน ทาน ระดับของทาน ระดับของทานคือระดับการให้อภัยต่อกัน ระดับเจือจางกัน ระดับเพื่อสังคม เพื่อความสงบระงับในสังคม

แต่เวลาสังคม สังคมร่มเย็นเป็นสุขหมดแล้ว แล้วจิตใจละ จิตใจมันยังว่าวุ่นใหม่ จิตใจมันยังว่าวุ่นอยู่ตลอดเวลา เพราะตายแล้วไปไหน ตายแล้วไปไหน นี่เราเกิดมา เราเกิดมาจากไหน ทุกคนสงสัยหมดแหละ

มันเกิดมาจากกรรม เกิดมาจากกรรม กรรมคืออะไร? กรรมคือการกระทำ เราทำของเราเอง เรามาเกิดนี้ การกระทำของเราที่ไหนละ ถ้าไม่มีมโนวิญญูณ ไม่มีความรู้สึกนึกคิด การกระทำมันเกิดมาจากไหน? มันจะเกิดมาจากความคิด ความคิด เจตนาความคิด พอมันเกิดขึ้นมานี้ ทำได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ถ้าความคิดมันคิดดี มันก็ทำดีของมัน

คูลี เขาบอกมนุษย์เป็นสัตว์ประหลาด คิดอย่างหนึ่ง พูดยังหนึ่ง ทำอย่างหนึ่ง เวลามันคิดก็คิดอย่างหนึ่ง ทำออกไปไม่ได้ เพราะทำไปสังคมเขาจะโต้แย้งมา นี่เวลาคิดอย่างหนึ่ง เวลาทำขึ้นมาก็ใส่หน้ากาก นี่ทำ ทำอย่างหนึ่ง แล้วพุดออกไปก็พุดแต่ความดีงามทั้งนั้นแหละ แต่หัวใจมันเศร้าหมอง นี่ถ้าระดับที่ใจมันว่าวุ่น ถ้าสัตว์ประหลาด เห็นใหม่ สัตว์ประหลาด หัวใจมันประหลาด หัวใจประหลาด เราก็ต้องมีสติปัญญา ถ้ามีสติปัญญา มันจะย้อนกลับมาหาพระภายในแล้ว

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเที่ยวอยู่ ๖ ปี แสวงหาๆ หาพระของเราๆ หาความประเสริฐ หาความเลอเลิศของตัวเอง หาไม่เจอ ทั้งๆ ที่สร้างบารมีมามาก เพราะธรรมดาสัมมัญญ์ สำนัก วิทยาศาสตร์ใจ สิ่งที่เป็นโลกมันส่งออกมาหมดแหละ สิ่งที่เป็นโลก เห็นใหม่ นี่สสารทั้งหลาย มันแปรปรวนของมัน ความรู้สึกนึกคิดของมัน มันส่งออกมาหมด ความส่งออกมันก็แสวงหา แสวงหาด้วยความส่งออกไป แต่แสวงหาขนาดไหนมันก็ไม่ได้สิ่งใดมา ได้แบบประสาโลกๆ มา

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสวงหามา ๖ ปีแล้ว แสวงหามาเต็มที่แล้วมันไม่ได้ ต้นไม้ได้ปลายสักที ล้มลุกคลุกคลานมาตลอด ขนาดจิตสงบขนาดไหน อาหารดาบส อุทกดาบส ได้สมบัติ ๖ สมบัติ ๘ “มีความรู้เหมือนเรา มีความสามารถเหมือนเรา สอนได้” เห็นใหม่ นี่มีคนยกย่องบูชาขนาดไหน โลกเขารู้ได้แค่นั้น

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็สร้างอำนาจาสนามา มีบุญญาธิการมา เขาว่าอย่างนั้น เขาว่าอย่างนั้น เราก็ทำได้อย่างที่เขาว่าหมดแหละ จะทำความสงบของใจได้ขนาดไหนก็แล้วแต่ เราก็ทำได้หมดแหละ เราเข้าสมบัติ ๘ เราก็ทำได้ จะไปอยู่นิวาสัญญานาสัญญาตนะ เราก็อยู่ของเราได้ เราไปอยู่ที่นั่นเรามีความสุขไหม? มันก็มีความสุขขณะที่มันอยู่เท่านั้น เวลามันคลายตัวออก

มาแล้วมันก็ปลุกชน มันก็ทำอะไรไม่ได้ แต่คนอื่นเวลาเข้าสมาบัติไปแล้ว เข้าไปแล้วก็ไปเคลิบเคลิ้มไปพอใจ นิพพานเป็นอย่างนี้เอง นิพพานเป็นเช่นนี้เอง

เป็นเช่นนี้เอง ใครเป็นคนรู้เช่นนี้เอง มันไปอยู่นั่นละ จมอยู่นั่นละ

นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิเสชใจ ปฏิเสชเพราะเวลาออกมาแล้วมันไม่มีสิ่งใด ไม่มีสิ่งใดเพราะเหตุใด? ไม่มีสิ่งใดเพราะมันไม่มีมรรค สิ่งที่ไม่มรรคเพราะมันไม่มีเหตุไม่มีผล นี่คำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ ความชอบธรรมมันไม่มี ถ้าความชอบธรรมไม่มี ก็มันสงบระงับเข้าไปของมันเฉยๆ สงบระงับเข้าไปด้วยการเพ่ง สงบระงับเข้าไปด้วยการกระทำของใจ ใจกระทำเข้าไปมันก็เป็นอย่างนั้นแหละ

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขายก่องขนาดไหน ไม่เอาๆ นี่อำนาจวาสนาบารมี บารมีของคน ใครจะยก่องบูชาเรา โลกธรรม ๘ ธรรมะเก่าแก่ ใครสรรเสริญขนาดไหนก็สรรเสริญจากปากของเขา นี่มันจะทำอย่างไร สรรเสริญนี้มันความจริง ความจริงกับความนิทาน สรรเสริญมันไม่ใช่อันเดียวกัน ไม่ใช่อันเดียวกัน เพราะขายก่องขนาดไหน อุทกดาบสยก่องขนาดไหน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่เอา ไม่เอาเพราะอะไร เพราะเรารู้ของเรา เรารู้ของเรา เห็นไหม ทิ้งมา ทิ้งที่แสงพานั้นมา นี่หาพุทธะ หาความรู้ของตัว หาพระในใจของตัว หาขนาดไหนยังหาไม่เจอ

เวลาเจอ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะได้ธรรมๆ ได้ธรรมนี้อานาปานสติกำหนดลมหายใจเข้ามา เวลากำหนดลมหายใจนะ อานาปานสติ เวลากำหนดสมาบัติ ๘ มันทำอะไรสมาบัติ ๘ เห็นไหม ปฐมฌาน ทุติยฌาน ตติยฌาน จตุตถฌาน อากาสนัญญายตนะ วิญญูณัญญายตนะ อากิญจัญญายตนะ เนวสัณญานาสัณญายตนะ ข้ามขึ้นไป เป็นชั้นเป็นตอนขึ้นไป

แต่อานาปานสติมันสงบตัวหนึ่งของมัน สร้างฐานของมัน มันมีความสงบระงับเข้ามา สงบระงับเข้ามาๆ พอสงบระงับเข้ามา เข้าไปถึงไหน เข้าไปถึงไหน? เข้าไปถึงใจ เข้าไปถึงใจเพราะอะไร เพราะสิ่งที่ใจมันกำหนด จิตมันปล่อยวางเข้ามามันก็เป็นตัวของมันเอง เวลากำหนด นี่ปฐมฌาน ทุติยฌาน ตติยฌาน จตุตถฌาน ฌานนี้ใจรับรู้ๆ อากาสนัญญายตนะ แต่มันก็มีกำลังของมัน ขึ้นมาเหมือนกัน กำลังอย่างนั้นๆ แต่มันไม่มีมรรค เห็นไหม

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพิจารณา กำหนดอานาปานสติ เวลาไป ใจนี้ ในความเข้มข้นของใจเข้าไปสู่ฐานของมัน มันรู้โดยตัวมันเอง เห็นไหม บุพเพนิวาสานุสติญาณ เพราะจิตนี้เวียนตายเวียนเกิดไง บุพเพนิวาสานุสติญาณ มันรู้ข้อมูลภายในใจของตัวเอง แต่รู้ด้วยฌานสมาบัติ รู้ด้วยความสงบของใจ ถ้าดึงเข้ามา ทำความสงบของใจมากเข้าไปก็เป็นจุดอุปาทาน ถ้ามันไม่ถึงที่สุดมันก็ยังมีเกิด นี่ไง คนเกิดมาจากไหน คนเกิดมาจากไหน? ก็เกิดมาจากกรรมนี่ไง การกระทำต่างๆ มันก็จับสมลงที่ใจ ลงที่ใจนี่ไง ถ้าลงที่ใจ สิ่งที่มีมันเป็นอดีตอนาคต สิ่งที่มีมันทำมา คุณสิ เมื่อวานกับพรุ่งนี้ เมื่อวานเราก็อำมาแล้ว มาอยู่ในปัจจุบันนี้มันจะไปพรุ่งนี้อีกแล้วนะ มันมีเมื่อวานกับพรุ่งนี้ แต่วันนี้ไม่รู้จักตัวมันเอง วันนี้ยังไม่รู้ตัวเอง นี่ไง ยังไม่มีพระภายในใจ เห็นไหม

เวลาย้อนกลับพิจารณาเข้ามา พิจารณาเข้ามา นี้อาสวักขยญาณ อาสวักขยญาณ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เองโดยชอบ การค้นหาพระของเรา พระในใจของเรา ถ้ามันค้นหาพระในใจของเรา สิ่งชำระไปแล้ว นี่มันทำลายแล้ว อาสเวหิ จิตฺตานิ วิมุจฺจิสฺสูติ อาสวะสิ้นไป จิตวิมุตติไป ตัวจิตนี้ทำลายมันๆ มันวิมุตติของมันไป พอวิมุตติของมันไป นี่พระแท้ๆ ถ้าพระแท้ๆ นี่วันพระๆ ที่เราแสวงหา ทำบุญกุศลกัน เป้าหมายของเราอยู่ที่นั่นทั้งนั้นแหละ เป้าหมายคืออรานะ

มนุษย์คนหนึ่งเกิดขึ้นมา มีความรู้สึกนึกคิดขนาดไหน มนุษย์คนหนึ่ง อารมณ์ความรู้สึกของคนคนหนึ่ง แล้วคน ๒ คน ๓ คน ๔ คน ล้านคน พันล้านคน ความรู้สึกนึกคิดของคนมันมากมายขนาดไหน แล้วนี่คนคนหนึ่งมันยังกว้านมาได้ขนาดนั้น แล้วเวลามันชำระล้าง เวลาบรรลุนิยามมันเข้าไปทำลาย มันทำลายสิ่งที่ควบคุมไม่ได้ สิ่งที่มีมันเป็นความขบขันที่คนมาจากไหน? เกิดมาจากการกระทำ เกิดมาจากการกระทำใหม่นี้แหละ มันเวียนตายเวียนเกิดไป แล้วสิ่งที่ประพฤติปฏิบัติมันเป็นอะไรละ นี่ก็กรรมเหมือนกัน การกระทำเหมือนกัน แต่การกระทำของจิต การกระทำของจิตใจที่มันมีกำลังขึ้นมา เราจะค้นหาพระ เห็นไหม

พระจากข้างนอก รัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นแก้วสารพัดนึกของเรา ไปวัดไปวา วัดก็มีพระพุทธรูปให้เรากราบขึ้นมา นี่เป็นตัวแทนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เรากราบพระพุทธรูป เรากกราบถึงปัญญาคุณ เมตตาคุณ เกียรติคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เรากกราบตรงนั้น เพราะสิ่งนั้นมา มันถึงมีธรรมและวินัยมาให้เราเป็นที่พึ่งอาศัย เราไปวัดไปวา ข้อมัตถปฏิบัติ ไปวัด ไปวัดใจเรา

ครูบาอาจารย์ท่านเทศน์ก็เป็นความรู้สึกรู้สึกของท่าน เป็นความเห็นของท่าน แต่ของเราเป็นจริงหรือเปล่า เห็นไหม กาลามสูตร ไม่ให้เชื่อใครทั้งสิ้น ไม่ให้เชื่อแม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอน ทั้งๆ ที่เราศึกษานี้แหละ เราศึกษามาด้วยศรัทธาความเชื่อ ศรัทธาความเชื่อศึกษามาแล้วไม่ให้เชื่อ ไม่ให้เชื่อเพราะอะไร เพราะเรายังไม่ได้พิสูจน์ด้วยความเป็นจริงของเรา ถ้าความเป็นจริงของเรา เราจะค้นหาพระของเรา ถ้าเราพิสูจน์ความจริงในใจของเราขึ้นมา เราเจอพระในใจของเรา เราเห็นพระในใจของเรา เห็นไหม

นี่วันพระๆ ไปหากันที่ไหน พระเป็นผู้ประเสริฐ พ่อแม่ก็เป็นพระอรหันต์ของลูก ในหัวใจของเรา พุทธะเรา ค้นหาเราให้เจอ กำหนดพุทโธ กำหนดอานาปานสติให้เจอพระของเรา ให้เจอพุทธะของเรา เจอพุทธะของเรา พุทธะของเรา นี่จิตเดิมแท้ที่ส่องใส มันส่องใส มันเศร้าหมอง พุทธะของเรามันยังแปรปรวนอยู่ พุทธะของเรามันยังไม่มั่นคงของเราอยู่ พุทธะของเรามีปัญญาขึ้นมาอย่างไร ถ้าปัญญาขึ้นมา รักษาพุทธะของเรา ทำลายอวิชชาในหัวใจของเรา สิ่งนี้เป็นจริงขึ้นมา

วันพระ เราตั้งใจไปวัดไปวา ไปทำบุญกุศลของเรา ไปทำบุญกุศลนะ มันเป็นเปลือกเปลือกคือต้นไม้มันต้องมีเปลือก แล้วมีกระพี้ มันมีแก่นของมัน เราอยู่กับวัฒนธรรมประเพณี เราก็ก็นั่งไปวัดไปวา ไปทำบุญกุศลของเรา

นี่ฟังธรรมๆ ฟังธรรม หลวงพ่อพูดทุกวัน เห็นไหม เงินเฟ้อๆ มันจะเฟ้อของมันไป แต่ธรรมไม่เฟ้อหรือก สิ่งที่พูดทุกวัน พูดทุกวันมันก็สะท้อนใจทุกวัน พูดทุกวันมันก็แทงใจทุกวันนี้ เพราะว่ามันอยู่ในใจของเรา ในเมื่อมันมีภพ มีภวาสวะ มีสถานที่อยู่ ทูบไปก็เจอมันทั้งนั้นแหละ กำปั้นทุบดิน ทูบไปก็เจอดิน ในเมื่อมีภวาสวะ ในเมื่อมีพญามาร ในเมื่อมีที่อาศัยของมัน ถ้ามารอยู่ที่นั่น ธรรมะนี่แหละจะไปข่มหัวมัน นี่ฟังเทศน์ทุกวันๆ ฟังเทศน์ทุกวันก็ให้ใจมันมั่นคงขึ้นมาไง ฟังเทศน์ทุกวัน แต่ทำไมเราค้นพระเราไม่เจอ ฟังเทศน์ทุกวัน ทำไมเราทำสิ่งนี้เกิดขึ้นมาในใจเราไม่ได้

ถ้าเราทำขึ้นมาได้ เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ชี้ทาง เราทำนั้นเป็นผู้ที่จะชวนชวายนะ มนุษย์เราจะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียร ความเพียร ความวิริยะ ความอดุสาหาะโลกเขาทำมาหากินกัน เขาต้องชวนชวายของเขา ทำเพื่อประโยชน์ของเขา เราจะชำระล้างนะ รื้อ

ภพ รื้อชาติ ทำลายภพ ทำลายชาติ เราต้องมั่นคงของเรา งานของเรา งานละเอียด เพราะมันเป็นนามธรรม

งานละเอียดคนะ คุณสิ มันก็ต้องอาศัยจิตใจ อาศัยร่างกาย อาศัยร่างกายที่นิ่งสมาธิ เดินจงกรมภาวนาเพื่อคั่นหามัน ถ้าเห็นใจของตัวเองนะ เห็นเฉยๆ คือเป็นสมาธิ แล้วพิจารณาแยกแยะของมัน มันจะไปเจอวิชา ไปเจอสมุทัย แล้วแยกแยะไปด้วยธรรม ด้วยธรรมจักร มันจะฟาดฟันกัน จะฟาดจะฟันกันด้วยธรรมกับกิเลสที่อยู่คู่ในตัวของเรา เราจะรู้เราจะเห็นของเรา นี่คือการกระทำ มันรู้มันเห็น มันรู้แจ้งเห็นจริงขึ้นมาตามความเป็นจริง มันถึงมีองค์ความรู้ มีธรรมในหัวใจ แล้วจะเข้าไปสู่พระแท่นใจของเรา ถ้าสู่พระแท่นใจของเราละ

วันพระ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ กราบธรรมด้วยความซาบซึ้งใจ ถ้าไม่มีสิ่งนี้นะ เราไม่รู้ข้างหน้าหรือ มันยังเวียนไปอย่างนี้ ข้างหน้าเป็นอะไรก็ไม่รู้ ข้างหน้ามันจะหมุนไป แต่ถ้ามันจบแล้วข้างหน้าไม่มี ข้างหน้าไม่มีหรือ ข้างหน้าจบแล้ว จบที่ไหนล่ะ? จบที่มันรู้ๆ อยู่ที่นี่ จบที่มันรู้ว่าจบนี้ แล้วมันจะไปไหนล่ะ นี่ไง เราหาพระอันนี้ไง ถ้าเราเจอพระอันนี้จะ เป็นประโยชน์กับเรา

ชาวพุทธ เราเกิดมานี้พุทธะ เราจะค้นคว้าของเรา หน้าที่การงานก็หน้าที่การงานนะ เราทำมาเพื่อปัจจัยเครื่องอาศัยดำรงชีวิตนี้ ดำรงชีวิตนี้ไว้เพื่อประพฤติกปฏิบัติ ดำรงชีวิตนี้ไว้ชวนขวยของเรา เพื่อประโยชน์สุขกับชีวิตนี้ เอวัง